

מתווה בגריות

מתווה בגריות

1. מטרות המתווה

- 1.1** מתן פתרונות והתאמות שיצמצמו ככל הניתן את הפגיעה בתלמידי כיתות י"א ו-י"ב בשנת הלימודים תשפ"א הצפויים להיבחן בשנה זו בבחינות בגרות במועדי חורף וקיץ תשפ"א, כך שיוכלו גם בלמידה משלבת (היברידית) לבטא באופן מיטבי את הישגיהם בתחומי הדעת שלמדו. המתווה ילווה את תלמידי יא עד סיום לימודיהם בתשפ"ב.
- 1.2** להבטיח שתישמר איכות תעודת הבגרות, מהימנותה ותקיפותה, ושתשקף את הישגי הלומדים כפי שהיו מתקבלים גם במציאות בה לא הייתה מגפת הקורונה.

2. מבנה המתווה

המתווה מציג פרקים מרכזיים בלבד במתכונת הלמידה וההערכה החיצונית והפנימית לבגרות לשנה"ל תשפ"א, בהתייחס למרכיבים הבאים:

- 2.1** עקרונות ההיבחנות לשנה"ל תשפ"א: תעודת בגרות והסמכה טכנולוגית.
- 2.2** מתכונת ההיבחנות / מקצועות ההיבחנות: חיצונית או בית ספרית.
- 2.3** מיקוד חומר הלימוד.
- 2.4** מועדי ההיבחנות.
- 2.5** ניטור ותיקוף הציונים הבית ספריים ויישום מתווה ההערכה הבגרותי הבית ספרי ברמות גמישות שונות. בתחילת שנה"ל תשפ"א, יפרסם האגף לחינוך על יסודי לבתי הספר מסמך הנחיות ונהלים מפורט, שיכלול התייחסות לרכיבים הבאים: רמות הגמישות, בחירת המקצועות, הליך שיפור ציונים שנתיים, דיווח ציונים שנתיים בית ספריים המחליפים היבחנות חיצונית במועדי חורף וקיץ תשפ"א, מתווה בניית המרכיבים השונים בהערכה הבית ספרית בכל הנוגע לציונים הבית ספריים ממירי ציוני היבחנות חיצונית, הליך הצגת מתווה הערכות וציונים בית ספרי בוועדה המלווה / בפני מפקח בית הספר, בניית מרכיבי הצינון, הצגתם לתלמידים, זכות הערעור, וכיו"ב.

3. עקרונות ההיבחנות לשנה"ל תשפ"א

- 3.1** אין שינוי בחוקת הזכאות* רק שינוי בהרכב ההערכה.
כלל המקצועות במכלול המחויבויות שעל תלמיד ללמוד על מנת לקבל תעודת בגרות – ילמדו במלואם ויוערכו בהערכה חיצונית או בית ספרית.
- 3.2** גמישות בית ספרית מבוקרת.
- 3.3** מיקוד חומר הלמידה.
- 3.4** קביעת מועדים חלופיים לתלמידים/ בתי ספר בבידוד תוך מתן מענה לכלל אוכלוסיית הנבחנים.
- 3.5** הפעלת מודל שקלול על הציונים הבית ספריים לצורך בקרתם ושמירה על סטנדרט ארצי.
- 3.6** קביעת סטנדרטים אחידים לציונים הבית ספריים (חלופה להיבחנות חיצונית).
- 3.7** הפעלת בקורת מדגמיות על תהליכי ההערכה הבית ספריים.

4. מתכונת ההיבחנות/מקצועות ההיבחנות על פי מגזרים

ממלכתי - דוברי עברית

הדרישה	המקצוע	יחידות לימוד	תשפ"א
מקצועות חובה	שפת אם- עברית	2 יח"ל	חובת היבחנות חיצונית בכל שאלוני המקצוע
	מתמטיקה	3-5 יחל	
	אנגלית	3-5 יח"ל	
מקצועות חובה הומניסטיים	אזרחות	2 יח"ל	לבחירת בית הספר: 2 מקצועות בהיבחנות חיצונית במצטבר לתלמיד. 2 מקצועות בהערכה בית ספרית במצטבר לתלמיד.
	היסטוריה	2 יח"ל	
	תנ"ך	2 יח"ל	
	ספרות	2 יח"ל	
מקצוע מורחב	הרחבה של אחד ממקצועות החובה או מקצוע בחירה, בהינתן מינימום סך הכל 21 יח"ל בתעודה.*	הרחבת מקצוע חובה- 3 יח"ל חיצוני	חובת היבחנות חיצונית במקצוע מורחב אחד לפחות. מורחב שני יכול להיות בהערכה בית ספרית (לכל היותר מורחב אחד בהערכה בית ספרית) אם אחד המורחבים מדעי – חייב בהיבחנות חיצונית. אם 2 מורחבים מדעים – אחד חיצוני ואחד בית ספרי.
		בחירה מדעית 5 יח"ל חיצוני	
		בחירה אחרת- 5 יח"ל חיצוני	
מקצועות פנימיים	השכלה כללית 1+2	פנימי	

073-3931078: בנין לב רם, רח' דבורה הנביאה 2 ירושלים, ת.ד. 292 טלפון: 073-3931077/9 פקס

Devorah Hanevia' St. 2, Jerusalem , 6158 Tel: 073-3931077 fax: 073-3931078

www.education.gov.il: אתר המשרד

	מבוא למדעים
	חנ"ג
	מעורבות חברתית

ממלכתי דתי וחרדי

הדרישה	המקצוע	יחידות לימוד	תשפ"א
מקצועות חובה	שפת אם	2 יח"ל	חובת היבחנות חיצונית בכל שאלוני המקצוע
	מתמטיקה	3-5 יחל	
	אנגלית	3-5 יח"ל	
מקצועות חובה הומניסטיים	תנ"ך	3 יח"ל	לבחירת בית הספר: 2 מקצועות בהיבחנות חיצונית במצטבר לתלמיד. 2 מקצועות בהערכה בית ספרית במצטבר לתלמיד. בהערכה בית ספרית
	תושב"ע/תלמוד	3 יח"ל	
	היסטוריה	2 יח"ל	
	אזרחות	2 יח"ל	
מקצועות חובה בהערכה בית ספרית	ספרות (חרדי) מחשבת ישראל + ספרות (ממ"ד)	2 יח"ל	
מקצוע מורחב	הרחבה של אחד ממקצועות החובה או מקצוע בחירה, בהינתן מינימום סך הכל 21 יח"ל בתעודה.*	הרחבת מקצוע חובה- 3 יח"ל חיצוני	חובת היבחנות חיצונית במקצוע הרחבה אחד לפחות. מורחב שני יכול להיות בהערכה בית ספרית (לכל היותר מורחב אחד בהערכה בית ספרית) אם אחד המורחבים מדעי – חייב בהיבחנות חיצונית. אם 2 מורחבים מדעים – אחד חיצוני ואחד בית ספרי.
		בחירה מדעית 5 יח"ל חיצוני בחירה אחרת- 5 יח"ל חיצוני	
מקצועות פנימיים	השכלה כללית 1+2	פנימי	
	מבוא למדעים		
	חנ"ג		
	מעורבות חברתית		

ממלכתי- דוברי ערבית

הדרישה	המקצוע	יחידות לימוד	תשפ"א
מקצועות חובה	שפת אם וספרות	3 יח"ל	חובת היבחנות חיצונית בכל שאלוני המקצוע
	מתמטיקה	3-5 יחל	
	אנגלית	3-5 יח"ל	
	שפה עברית	3 יח"ל	
מקצועות חובה הומניסטיים	אזרחות	2 יח"ל	לבחירת בית הספר: 1 מקצוע- בהיבחנות
	היסטוריה	2 יח"ל	

073-3931078: בנין לב רם, רח' דבורה הנביאה 2 ירושלים, ת.ד. 292 טלפון: 073-3931077/9 פקס

Devorah Hanevia' St. 2, Jerusalem , 6158 Tel: 073-3931077 fax: 073-3931078

www.education.gov.il: אתר המשרד

חיצונית במצטבר לתלמיד. 1 מקצוע- בהערכה בית ספרית במצטבר לתלמיד.			
היבחנות בית ספרית	1 יח"ל	מורשת ודת איסלאם/ מורשת ודת נוצרית/ מורשת דרוזית	מקצוע חובה להיבחנות בית ספרית
חובת היבחנות חיצונית במקצוע הרחבה אחד לפחות. מורחב שני יכול להיות בהערכה בית ספרית (לכל היותר מורחב אחד בהערכה בית ספרית) אם אחד המורחבים מדעי – חייב בהיבחנות חיצונית. אם 2 מורחבים מדעים – אחד חיצוני ואחד בית ספרי.	הרחבת מקצוע חובה- 3 יח"ל חיצוני בחירה מדעית 5 יח"ל חיצוני בחירה אחרת- 5 יח"ל חיצוני	הרחבה של אחד ממקצועות החובה או מקצוע בחירה, בהינתן מינימום סך הכל 21 יח"ל בתעודה.*	מקצוע מורחב
חובה - פנימי		השכלה כללית 1+2	מקצועות פנימיים
		מבוא למדעים	
		חנ"ג	
		מעורבות חברתית	

הרכב תעודה בגרות – ראה נספח 1*
4.2 חוקת הזכאות להסמכה טכנולוגית

הדרישה	המקצוע	תשפ"א
מקצוע מורחב טכנולוגי	חוזר מנכ"ל התוכנית הלאומית ללמידה משמעותית החטיבה העליונה: מבנה הלימודים, ההיבחנות ותעודות הסיום בחינוך הטכנולוגי	חובת היבחנות חיצונית במקצוע מוביל ובמקצוע ההתמחות

5. פרופיל תעודת בגרות צפוי

- 5.1 תלמידי י"א תשפ"א- פרופיל תעודת בגרות הצפוי בתום י"ב (מחזור תשפ"ב):**
- מתמטיקה, אנגלית, שפת אם- היבחנות חיצונית מלאה בכל שאלוני המקצוע.
 - אשכול ההומניסטי- לפחות שני מקצועות בהבחנות חיצונית.
 - מקצוע מורחב- הבחנות חיצונית במקצוע אחד לפחות. אפשרות לעוד מקסימום מקצוע אחד בהיבחנות פנימית. אם אחד מהמורחבים מדעי – חובת היבחנות חיצוני במדעי. אם 2 מורחבים מדעים – חובה אחד חיצוני ואחד פנימי.
 - מגמה טכנולוגית – חובת היבחנות חיצונית במקצוע הבחירה המוביל וגם בהתמחות.

5.2 תלמידי י"ב תשפ"א- פרופיל תעודת הבגרות הצפוי (מחזור תשפ"א):

- מתמטיקה, אנגלית, שפת אם- חובת היבחנות חיצונית מלאה בכל שאלוני המקצוע.
 - באשכול ההומניסטי- לפחות שני מקצועות בהיבחנות חיצונית.
 - מקצוע מורחב- הבחנות חיצונית במקצוע אחד לפחות. ואפשרות לעוד מקסימום מקצוע אחד בהיבחנות פנימית. אם אחד מהמורחבים מדעי – חובת היבחנות חיצונית במדעי. אם כל המורחבים מדעים – חובה אחד חיצוני ואחד פנימי.
 - מגמה טכנולוגית – חובת היבחנות חיצונית במקצוע הבחירה המוביל וגם בהתמחות.
- לשאלות הבהרה יפנה מנהל בית ספר לגב' דסי בארי, מנהלת אגף א' חינוך על יסודי במנהל הפדגוגי, דוא"ל: dasibe@education.gov.il

6. מיקוד חומר הלימוד תשפא

- להלן הגדרות המיקוד בתחומים השונים:
- 6.1 מתמטיקה:
4-5 יחידות מיקוד הלימוד בהיקף של כ-10% + הרחבת בחירה בבחינה שתאפשר למקד למידה בהיקף של 15% נוספים לפי שיקול המורים.
- 3 יחידות - אין מיקוד מחייב, לשיקול דעת המורים באילו נושאים להעמיק בהיקף של 70% מתכנית הלימודים. השאלונים יהיו שאלונים בצבירת נקודות.
- 6.2 עברית, ערבית, אנגלית:
מיקוד חומר הלימוד לצורך הלימוד והבחינה, בהיקף של 70% מתכנית הלימודים.
- 6.3 מקצועות החובה ההומניסטיים (היסטוריה, ספרות, תנ"ך, אזרחות/ ומקבילותיו בהתאם למגזר הלומדים):
מיקוד חומר הלימוד לצורך הלימוד והבחינה, בהיקף של 70% מתכנית הלימודים.
- 6.4 תחומי בחירה והגבר עיוני וטכנולוגי (5 יחידות): מיקוד של 80% מתכנית הלימודים.

לשאלות הבהרה - מיקוד חומר במקצועות השונים (למעט מקצועות טכנולוגיים),
מנהל בית הספר יכול לפנות לגב' עדית רובין, ממונה מעקב ובקרה פדגוגי, לדוא"ל idotru@education.gov.il ;
לשאלות הבהרה – מיקוד חומר במקצועות טכנולוגיים, מנהל בית הספר יכול לפנות לד"ר אהרון שחר, מנהל אגף (מגמות מדעיות הנדסיות), מינהל מדע וטכנולוגיה, דוא"ל: ahronsh@education.gov.il

7. מועדי היבחנות תשפא

פברואר	מרס	מאי (1/5/2021)	יוני (20/6/21)	יולי (6/7/20)
מועד חורף תשפ"א	מועד אביב	הגברים (בכל השאלונים), חובה (בכל	מועד יולי – מועדי ב,	

073-3931078 :בנין לב רם, רח' דבורה הנביאה 2 ירושלים, ת.ד. 292 טלפון: 073-3931077/9 פקס

Devorah Hanevia' St. 2, Jerusalem , 6158 Tel: 073-3931077 fax: 073-3931078

www.education.gov.il אתר המשרד

מועדים חלופיים (למאי או יוני עד 6/7/2020)	(השאלונים)	(י"ג-י"ד)	מקצועות חובה
---	------------	-----------	--------------

במהלך שנת הלימודים תשפ"א יתקיימו 4 מועדים: חורף, קיץ מוקדם, מועד ב', מועדים חלופיים - עד אמצע יולי:
- המועדים מיועדים לכלל אוכלוסיות הנבחים.
- לוח מועדי בחינות בגרות יפורסם בתחילת חודש ספטמבר [באתר אגף הבחינות](#)
[לוח מועדי קיץ](#)
[לוח מועדי חורף](#)
לשאלות הבהרה בנוגע למועדי היבחנות תשפ"א, מנהל בית הספר יכול לפנות לדויד גל, מנהל אגף בכיר בחינות במנהל הפדגוגי דוא"ל: davidgal@education.gov.il

8. ניטור ותיקוף הציונים הבית ספריים ויישום מתווה ההערכה בגרותי בית ספרי – רמות גמישות

8.1 ניטור ותיקוף הציונים הבית ספריים:

גם בשנת הלימודים תשפ"א, בדומה לתש"ף, הציונים השנתיים הבית ספריים יהוו חלק מהותי מהציונים בתעודת הבגרות. איכות הציונים, תוקפם ושמירה על סטנדרט ארצי - קשורים קשר ישיר לאיכות הליכי ההערכה הבית ספריים ולציון של צוותי בית הספר.
ולכן, גם בשנת הלימודים תשפ"א תתקיים בקרה על כלל הציונים שישלחו בתי הספר למשרד החינוך:
(1) בקרה רגילה - הפעלת שק"ד על כלל הציונים השנתיים המוגשים אל מול ציוני ההיבחנות הייצוגיות – באותם שאלונים בהם התלמידים ייבחנו בהיבחנות חיצוניות.
(2) בקרה ייעודית על הציונים השנתיים הבית ספריים – ממירי היבחנות חיצוניות. הבקרה תבוצע באמצעות הפעלת מודל שקלול על הציונים השנתיים הבגרותיים (נוסחת "שקלול שנת קורונה") – בדומה לתש"ף.

9. יישום מתווה ההערכה הבגרותי הבית ספרית

- 9.1 קיימת חשיבות בשמירה על אחידות בין מוסדות החינוך בכל הנוגע לאיכות תעודת הבגרות. מכאן הצורך בגיבוש מתווה ההערכה בית ספרי שייקח בחשבון את השונות בין בתי הספר, ושיתבסס על סטנדרטים אחידים למתן הציונים הבית ספריים כך שיהוו חלופה להיבחנות חיצוניות.
- 9.2 לכן מתווה ההערכה הבית ספרי ייושם באופן דיפרנציאלי על בתי הספר כפונקציה של איכות ההערכה הבית ספרי, טוהר הבחינות, ואירועי שק"ד שהופעלו על בתי הספר.
- 9.3 בהתאם לכך בתי הספר יחולקו ל- 2 קבוצות. לכל קבוצה נקבעה רמת גמישות פדגוגית שונה. וזאת כדי ללוות באופן מותאם את בתי הספר בהתאם לפרופיל המקצועי שלהם ובהתאם לבקיאות בתהליכי הערכה חלופית.
- 9.4 עד פתיחת שנת הלימודים, אגף חינוך על יסודי יעדכן את מנהלי בתי הספר לאיזה רמת גמישות שויך בית ספרם.

10. הקריטריונים למיפוי בתי ספר על פי 2 רמות גמישות

10.1 ב"ס ברמת גמישות 1:

- בתי ספר שטרם הגישו הערכה בית ספרית בעבר;
- בתי ספר ללא הכרה בציונים שנתיים; ובכללם בתי ספר המשתייכים למשרד הרווחה והעבודה.
- בתי ספר "אדומים" בטוהר בחינות;
- בתי ספר מרובי אירועי שק"ד, בעלי הכרה זמנית לשנה אחת בלבד.

10.2 ב"ס ברמת גמישות 2:

שאר בתי הספר

10.3 מתווי ההערכות הבית ספריות לפי רמות הגמישות:

10.3.1 מתווה ההערכה הבית ספרי לבתי ספר ברמת גמישות 1:

העיקרון	ב"ס ברמת גמישות 1
בחירת מקצועות (להערכה בית ספרית)	בתי ספר יקבלו קווים מנחים לבחירה. (כגון: לא לבחור מקצוע שממוצע הציונים נכשל וכו')
תהליך ההערכה	כלל בתי הספר בונים תהליך הערכה ומיידיעים את התלמידים מראש בחובותיהם.
מתווה הציון	כלל בתי הספר בונים את מתווה הציון ומיידיעים את התלמידים מראש על האפשרות לערעור. על כלל בתי הספר תופעל נוסחת שק"ד
בקרה והוקרה	כל בתי הספר עוברים תהליך בקרה, בהתאם לרמת הגמישות שלהם.
	בקרה מעמיקה דגימת כלל המקצועות.

מתווה ההערכה הבית ספרי לבתי ספר ברמת גמישות 2

העיקרון	בי"ס ברמת גמישות 2	
בחירת מקצועות (להערכה בית ספרית)	כלל בתי הספר בוחרים מראש שני מקצועות להערכה פנימית.	בחירת מקצועות לשיקול ביה"ס.
תהליך ההערכה	כלל בתי הספר בונים תהליך הערכה ומיידיעים את התלמידים מראש בחובותיהם.	1. ניתן להצטרף לאחת התוכניות המשרדיות – תמ"ר חלוצי הערכה 2. או לפרקים מתוך תוכניות ממירות בגרות 3. או להגיש הצעת מתווה הערכה חלופית אחר- בית ספרי, שיאושר בוועדה המלווה
מתווה הצינון	כלל בתי הספר בונים את מתווה הצינון ומיידיעים את התלמידים מראש על האפשרות לערעור. על כלל בתי הספר תופעל נוסחת שק"ד	1. בניית מתווה ציונים לבחירת ביה"ס בהתאם לעקרונות הכלליים שיפורסמו. לפי שיקול דעת בית הספר. 2. הצגת מתווה הצינונים בוועדה מלווה/בפני המפקח.
בקרה והוקרה	כל בתי הספר עוברים תהליך בקרה, בהתאם לרמת הגמישות שלהם. ברמה 2- עוברים גם תהליכי איתור מצוינות והוקרה	מדגמים של חלק מבתי הספר בחלק מהמקצועות. + הוקרה לבתי ספר שיבנו תהליכי הערכה חלופית איכותיים במיוחד

ו'/תשרי/תשפ"א

24/09/2020

לכבוד

מנהל/ת בית הספר

חוזר נהלים מפורט בגרויות מתווה קורונה – תשפ"א

בהמשך להודעת שר החינוך על "[מתווה בגרויות קורונה](#)", המותאם להליכי ההוראה והלמידה המאפיינים את אתגרי התקופה, שזימנה מגפת הקורונה, ובהתאם [למתווי הפעלת בתי הספר](#) כפי שפורסמו באתר לומדים בביטחון.

במסגרת מתווה היבחנות קורונה:

1. **פורסם מיקוד למידה:** בו הוגדר עבור כל תחום דעת פרקי החובה שיש ללמוד, ולצידם פרקי בחירה
2. **הותאם לוח הבחינות** למתווה היבחנות קורונה. הלוח [למועד חורף](#) ו**למועד קיץ** שפורסם הינו טיוטה, לוח סופי יפורסם בקרוב.
3. הוגדרו חובות ההיבחנות החיצוניות, ולצידם מוצגים **מקצועות להערכה בית ספרית** בחוזר זה, יובאו הנחיות והנהלים ליישום המתווה. נהלי חוזר זה רלוונטיים לתלמידי י"א ו"ב תשפ"א, מתווה ההבחנות שהוצג מתייחס לתלמידי י"א ו-יב' המסיימים לימודיהם בתשפ"א-תשפ"ב בלבד ומתייחס למקצועות במצטבר לשנתיים.

להלן עיקרי החובות על פי הם בנוי המתווה: (פירוט מדויק מצוי בהמשך המסמך)

עקרון מוביל: תלמיד חייב בהיבחנות חיצוניות 6 מקצועות בלבד.

בחינוך העיוני: חובת 6 מקצועות חיצוניים:

3 מקצועות היסוד (ליבה) + 2 מקצועות מהאשכול ההומניסטי + מקצוע אחד מורחב

בחינוך הטכנולוגי: חובת 6 מקצועות חיצוניים:

3 מקצועות היסוד (ליבה) + 2 מקצועות מהאשכול ההומניסטי + מקצוע אחד מבין המקצועות מוביל והתמחות. (הסבר לגבי סעיף זה יפורט בהמשך המסמך)

עקרון מוביל: תלמיד הרוצה להרחיב 2 מקצועות מורחבים, זכאי למורחב נוסף בהיבחנות בית ספרית:

בחינוך העיוני: המקצוע השני יהיה בהיבחנות בית ספרית. מקצוע מדעי קודם וחייב להיות חיצוני.

בחינוך הטכנולוגי: המורחב השני (התמחות או מוביל בהתאם לסוג המגמה) יהיה בהערכה בית ספרית.

עקרון מוביל: תלמיד רשאי להוסיף מקצועות בהיבחנות חיצוניות.

תלמיד שרוצה להיבחן ביותר מ-2 מורחבים כל מורחב נוסף החל מהמורחב השלישי יהיה חיצוני. כמו כן תלמיד הבחר לגשת ליותר מקצועות בהיבחנות חיצוניות מהמתחייב, רשאי לעשות זאת.

1. מתווה ההיבחנות החיצוניות תשפ"א תשפ"ב:

מתווה היבחנות תשפ"א מתייחס ל-5 קבוצות מקצוע.

א. מקצועות יסוד (ליבה):

1. שפת אם עברית / ערבית
2. מתמטיקה 3-5 יח"ל
3. אנגלית 3-5 יח"ל
4. בבתי ספר דוברי ערבית- שפה עברית- 3 יח"ל

אשכול זה כולו בהיבחנות חיצוניות על כל השאלונים המרכיבים את המקצוע ברמת החובה.

ב. מקצועות חובה- הומניסטיים, היבחנות ברמת הבסיס:

(1) מקצועות לבחירה באשכול:

- למגזר הכללי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך, ספרות
- למגזר הדתי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך (ברמת 3 ו 3 מתוך 5 יח"ל), תושבע"פ / תלמוד
- למגזר החרדי: אזרחות, היסטוריה, תנ"ך, יהדות / תושבע"פ / תלמוד
- לבתי ספר דוברי ערבית: אזרחות, היסטוריה

בבתי ספר דוברי ערבית יש לבחור 2 מקצועות מתוך 4 המקצועות באשכול להבחנות חיצוניות ברמת הבסיס.

בבתי ספר דוברי ערבית יש לבחור מקצוע אחד מתוך 2 המקצועות באשכול להיבחנות חיצוניות ברמת הבסיס.

(2) בנוסף באשכול זה חובת למידה והערכה בית סיפרית:

- לבתי ספר ממ"ד: ספרות- 1 יח"ל, מחשבת – 1 יח"ל
- לבתי ספר בחינוך החרדי: ספרות 2 יח"ל
- לבתי ספר דוברי ערבית: מורשת ודת האסלם / מורשת נוצרית / מורשת דרוזית- 1 יח"ל

ג. אשכול מקצוע מורחב

באשכול זה נכללים :

1. הרחבת מקצוע חובה- השאלונים המרחיבים מרמת הבסיס לרמת 5 יח"ל
2. מקצוע בחירה מדעי- ביולוגיה/ כמיה/ פיזיקה/ מדעי המחשב- בהיקף 5 יח"ל
3. מקצוע בחירה אחר בהיקף 5 יח"ל

באשכול זה חובה לצבור מקצוע אחד חיצוני לפחות.

באם המקצוע המורחב הינו הרחבת מקצועות החובה, ניתן להיבחן בשאלוני ההרחבה בהיבחנות החיצוניות, גם באם שאלוני הבסיס נעשו בהערכה בית ספרית

ד. אשכול טכנולוגי

1. מקצוע מוביל
2. מקצוע התמחות

באשכול זה חלה חובת היבחנות חיצוניות באחד מ2 המקצועות באשכול. ההחלטה באלו מקצועות יש להיבחן בבחינה חיצונית במקצוע ההתמחות, ובאלו מקצועות במבחן המוביל, משתנה בהתאם למגמה.

יוצא מן הכלל לנוהל זה הוא מסלול לימודי החשמל תלמידים הלומדים במגמה זו יבחנו גם במוביל וגם בהתמחות בהיות הסמכתה מתוקנת בתקנות החוק.

- במגמות הנדסת מכונות (סמל 32) הנדסת אלקטרוניקה (סמל 11) הנדסת תוכנה (סמל 14) ביוטכנולוגיה (סמל 16) מערכות בריאות (סמל 24) מדעית טכנולוגית (סמל 30) חובה- בחינה ב- 5 יח"ל חיצוני במקצוע המוביל ומקצוע התמחות בהערכה בית ספרית

- במגמות מערכות יצור ממוחשבות (סמל 10) הנדסת בניה ואדריכלות (סמל 12) ניהול עסקי (סמל 17) הנדסת תעשייה וניהול (18) תיירות ופנאי (סמל 19) אומנויות העיצוב (סמל 20) טכנולוגיות תקשורת (סמל 21) חינוך (סמל 25) מערכות ימיות (סמל 26) מנהיגות ויזמות בסביבה עסקית (סמל 27) עיצוב שיער וטיפוח החן (סמל 28) מדיה ופרסום (סמל 31) מלונאות (סמל 34) תקשוב (סמל 35) גילוי ואיתור מידע דיגיטאלי (סמל 36) תחבורה מתקדמת (סמל 37) בחינה חיצונית- במקצוע ההתמחות והמקצוע המוביל בהערכה בית ספרית.

גם תלמידי המגמות הטכנולוגיות, המרחיבים בנוסף ל2 המקצועות הטכנולוגיים מקצוע עיוני אחד או יותר (כלומר מבקשים להרחיב יותר מ-2 מקצועות מורחבים) יחולו עליהם נהלי ההרחבה בחינוך העיוני- החל מהמקצוע השלישי כל מקצוע נוסף הינו חיצוני, מקצוע מדעי קודם למקצוע אחר (בנוסף לטכנולוגי).

לדוגמא : תלמיד בחינוך הטכנולוגי הלומד במגמת הנדסת תוכנה, יבחן במקצוע המוביל חיצוני, ובהתמחות בהערכה בית ספרית, באם הוא מבקש להרחיב גם מקצוע מדעי, יבחן במקצוע המדעי בהיבחנות חיצוניות. באם הוא מבקש להרחיב מקצועות נוספים- כל שאר המקצועות יהיו בהיבחנות חיצוניות.

ה. חובות למידה בהערכה פנימית:

כבשגרה חלה חובת העמידה בדרישות המקצועות הפנימיים לצורך הזכאות לתעודת

בגרות

1. 2 פרקי השכלה כללית
2. מבוא למדעים
3. חינוך גופני
4. מעורבות חברתית

2. האשכול ההומינסטי ברמת החובה - הדגשים כללים:

- א. בית הספר הוא בעל הסמכות לבחור לאילו מקצועות יגשו התלמידים בהיבחנות חיצוניות ואלו יוערכו בהערכה בית ספרית, בית הספר רשאי להחליט על בחירת מקצועות שונים להערכה בית ספרית לכיתות / קבוצות לימוד שונות. בית הספר רשאי להחליט לשתף את התלמידים או הוריהם בהליך הבחירה. השיקול הינו בית ספרי ועליו להתבסס על שיקולי דעת פדגוגיים.
- ב. במידה ויש יותר משאלון אחד במקצוע ביחידות החובה (כגון תנ"ך ותושב"ע בממ"ד), יש להבחן בכל השאלונים במקצוע באופן אחיד (פנימי או חיצוני) לא ניתן לפצל בין דרכי ההיבחנות.
- ג. כלל ניתן להבחן בכל המקצועות בהיבחנות חיצוניות ככל שתלמיד רוצה זאת. תלמיד שכיתתו מוגשת למקצוע בהערכה בית ספרית ויבחר להבחן בבחינה חיצונית, יעשה זאת בנוסף למקצועות ההיבחנות החיצוניות אליהם ניגשת כיתתו. אלא אם כן בית הספר מעמיד לו מורה שיוביל איתו תהליך למידה והערכה בית ספרי.
- ד. תלמיד יב תשפ"א שנבחן בשני מקצועות הומינסטיים ברמת חובה בבחינה חיצונית בתשפ"ף – יכול לגשת ל- 2 המקצועות הנותרים באשכול ההומינסטי בהערכה בית ספרית. (ובבתי ספר דוברי ערבית, למקצוע אחד בהתאמה) הכלל- יש לצבור סה"כ מקצועות להערכה חיצונית בהתאם למתווה במצטבר בכל מועדי ההיבחנות של התלמיד בי"א י"ב.
- ה. מתוך הנחה כי תהליך הלמידה וההערכה הבית ספריים שזורים זה בזה, מצופה כי כל קבוצת תלמידים הלומדת עם מורה לקראת היבחנות חיצוניות תיגש כולה למבחן החיצוני וכל קבוצת תלמידים המשלבת בלמידה תהליך הערכה בית ספרית, תעשה זאת באופן כולל (אלא אם כן יש תלמיד החייב במבחן חיצוני ויעשה אותו בנפרד מן הקבוצה).
- ו. פריסת ההיבחנות על פני מועדי ההיבחנות נתונה לשיקול דעתו של בית הספר ותוצג בוועדה המלווה.

הדגשים להיבחנות- אשכול ההומניסטי ברמת החובה- בחמ"ד-

- א. לבחירת בית הספר 2 מקצועות באשכול ההומניסטי מבין המקצועות: תנ"ך, תושבע"פ/תלמוד, היסטוריה ואזרחות להבחנות חיצונית ושניים להערכה בית ספרית.
- ב. בתנ"ך ובתושבע"פ/תלמוד בחמ"ד, ההיבחנות החיצונית כוללת שני שאלונים ברמת הבסיס, על כן: תלמיד שנבחן בתש"ף באחד מן המקצועות הללו בבחינה חיצונית - יבחן גם בתשפ"א בשאלון השני בבחינה חיצונית על מנת לצבור את כל יחידות החובה במקצוע בבחינה חיצונית.
- מתוך כך: תלמיד שנבחן בתש"ף בהערכה בית ספרית באחד משאלוני החובה בתנ"ך או תושבע"פ/תלמוד ורוצה להחשיב מקצוע זה כחיצוני, יצטרך לחזור על השאלון בבחינה חיצונית.
- ג. בחמ"ד מקצועות מחשבת ישראל וספרות **ברמת החובה** (1 יח"ל + 1 יח"ל) יוערכו בהערכה בית ספרית. מקצועות אלו הינם חובה לצורך זכאות לבגרות.

הדגשים להיבחנות- אשכול ההומניסטי ברמת חובה- בתי ספר בפקוח חרדי-

- א. לבחירת בית הספר 2 מקצועות באשכול ההומניסטי מבין: תנ"ך, יהדות, היסטוריה ואזרחות.
- בחינוך החרדי מקצוע ספרות ברמת 2 יח"ל הינו להערכה בית ספרית. מקצוע זה הינו חובה לצורך זכאות לבגרות

הדגשים להיבחנות- אשכול ליבה ואשכול ההומניסטי- בתי ספר דוברי ערבית -

- א. באשכול מקצועות היסוד (ליבה)- בנוסף למקצועות בהם יש חובה להבחנות החיצוניות (מתמטיקה, אנגלית ושפת אם) יש חובת הבחנות חיצונית במקצוע עברית- ברמת 3 יח"ל החובה.
- ב. באשכול ההומניסטי- לבחירת בית הספר מקצוע אחד להבחנות חיצונית מבין היסטוריה ואזרחות ואחד בהערכה בית ספרית.
- ג. בתי ספר דוברי ערבית מקצוע המורשת - מורשת ודת האסלאם/ מורשת ודת-נוצרית/ מורשת דרוזית. ברמת 1 יח"ל הינו מקצוע להערכה בית ספרית. מקצוע זה הינו חובה לצורך זכאות בבגרות.

תכניות ממירות בגרות:

- א. **תכניות ממירות בגרות**- חלוצי הערכה ותמר ייחשבו כבחירות חיצוניות במידה ובית הספר אושר להיכנס לתכנית לראשונה, וכבר הגיש מחזור אחד עם ציונים, עד אוגוסט 2020.
- ב. בתי ספר המשתתפים **בתכנית חלוצי הערכה ותמר** וזו שנה ראשונה שהם מגישים ציונים בתוכנית יוכלו להחשיבם כהערכה חיצונית רק במידה ויקבלו את אישור אגף א' חינוך על יסודי.

ג. **תוכניות מתוקשבות ממירות בגרות** ("גלישת רוח" בספרות חמ"ד, "באר" בהסטוריה חמ"ד, "מבראשית" בתנ"ך כללי, מיזם הכתיבה ממיר הברות בלשון עברית) - ייחשבו כהיבחות חיצונית בכל בתי הספר שאושרו על ידי המפמ"רים לכניסה לתוכנית, בתי ספר שנכנסו לתוכנית בתשפ"א יחשבו כחיצוניים באם יקבלו את אישור אגף א' חינוך על יסודי.

ד. **אקדמיה בתיכון**- תלמידים הלומדים במסגרת של המרה **בשל לימודים אקדמיים**, מקצוע המרה באקדמיה שווה ערך למקצוע חיצוני. הכרה זו נוגעת לכל מקצוע, בכל אחד מאשכולות ההיבחות ככל שהתלמיד עבד בכל המטלות וזכאי להמרת בגרות. [לרשימת המקצועות המופיעה בטבלאות ההמרה](#)

ה. **עבודת גמר צמודה** שאושרה ע"י הפיקוח על עבודת הגמר באגף א' חינוך על יסודי ומחליפה הבחות באחד מהמקצועות הנכללים באשכול ההומניסטי, מוכרת כבחינה חיצונית במקצוע ההומניסטי לתלמיד שמסיים את העבודה בשנה זו, וזאת בתנאי שיגישו העבודה בשנה זו ויקבלו עליה ציון.

ו. **תכניות לימודים יחודיות לבגרות** שאושרו על ידי אגף א' לפיתוח פדגוגי נחשבות כבגרות חיצונית.

3. מקצועות מורחבים - הדגשים כלליים

- א. ככלל: כל תלמיד יבחן במקצוע מורחב אחד לפחות בבחינה חיצונית.
- ב. אם אחד מהמקצועות המורחבים של התלמיד הוא מקצוע מדעי- יבחן התלמיד במקצוע המדעי בבחינה חיצונית.
- ג. תלמיד שבתוכנית ההיבחות המאושרת שלו (כפי שהוגשה לוועדה המלווה) נכללים יותר ממקצוע מורחב אחד רשאי להיות מוערך **במקצוע אחד** מתוכם בהערכה בית ספרית (ובתנאי שיש לו מקצוע מורחב שניבחן עליו היבחות חיצונית).
- ד. **כל מקצוע מורחב נוסף (שלישי ומעלה)** שתלמיד רוצה לכלול בתעודת הבגרות יוערך בהבחות חיצונית.
- ה. עבודת גמר צמודה בהיקף 5 יח"ל שאושרה על ידי הפיקוח על עבודות הגמר באגף א' חינוך על יסודי, מוכרת כמקצוע מורחב חיצוני וזאת **רק עבור תלמידים** שיגישו העבודה בשנה זו ויקבלו עליה ציון.
- ו. תלמיד יב תשפ"א שנבחן בתש"ף בהערכה בית ספרית במקצוע מורחב כלשהו, ואין לו מקצוע מורחב נוסף, על מנת שתחשב לו ההערכה הבית ספרית בתש"ף כמורחב יחיד, יגיש בית הספר בקשה לאישור המשרד. נוהל מדויק להגשת הבקשה יפורסם בהמשך.
- ז. תלמיד שכיתתו ניגשת למקצוע מורחב בהערכה בית ספרית, אך הוא מבקש להיבחן חיצונית יוכל לעשות זאת באישור בית הספר.

ח. על פי העקרון לפיו באשכול זה חובה לצבור מקצוע אחד בהבחנות חיצוניות, לא ניתן יהיה להסיר בטפסי יעקב את הציון שקיבל התלמיד בהבחנות החיצוניות במקצוע המורחב ולהשאיר רק את הציון שקיבל בהערכה הבית ספרית.

הרחבת מקצוע חובה - הדגשים:

- (1) **הרחבת אחד ממקצועות החובה ההומניסטיים** על פי האשכולות, נחשבת כמקצוע מורחב.
- (2) בבתי ספר דוברי ערבית תחשב הרחבת מקצוע **שפת אם ערבית או שפה עברית**- כמקצוע מורחב.
- (3) הרחבת **מקצוע אנגלית אינו פוטר** מחובת ההיבחנות במקצוע מורחב אחר.
- (4) **מקצוע המתמטיקה** בהיקף 5 יח"ל, באם אינו המורחב היחיד, **אינו מצטבר** כפטור מהיבחנות חיצוניות במקצוע מורחב. באם הוא המורחב היחיד, תלמיד זכאי לתעודת בגרות גם ללא מקצוע מורחב נוסף.
- (5) תלמיד שהוערך באחד **ממקצועות חובה** הנ"ל, ביחידות הבסיס בהערכה בית ספרית, יכול לבחור להרחיב את המקצוע בהיבחנות חיצוניות כך שהמקצוע ייחשב לו כמקצוע הרחבה חיצוני ברמת 5 יח"ל. באם ייבחן בשאלוני ההגבר בהבחנות חיצוניות ובהתאם לנוהל המקובל באותו מקצוע. מתוך כך מקצוע חובה שיחידות ההרחבה שלו הם בהערכה בית ספרית גם בשגרה, (כגון תנ"ך חמ"ד 5 יח"ל) **לא יוכל** להיחשב כמקצוע מורחב חיצוני אם כל השאלונים שלו יוערכו בהערכה בית ספרית, במקרה כזה יש להיבחן ביחידות החובה בהיבחנות חיצוניות, או לא להחשיבו כמורחב החיצוני.
- (6) תלמיד שניגש ל- 5 יח"ל **במקצוע חובה**, ונבחן בכל השאלונים הן של יחידות החובה והן של יחידות ההגבר בשאלונים חיצוניים, המקצוע ייחשב **גם** כמקצוע חובה מהאשכול ההומניסטי **וגם** כמקצוע מורחב.
- (7) תלמיד יוכל להבחן **במקצועות** מורחבים נוספים בהבחנות חיצוניות. וכן יוכל לכלול בתעודת הבגרות עד מקצוע אחד בהערכה בית ספרית ככל שיש לו לפחות מקצוע אחד בהיבחנות חיצוניות. ולכלול מקצועות בהיבחנות חיצוניות ללא הגבלה.
- (8) תלמידי החמ"ד שהוערכו **ביחידות ההגבר בתושב"ע** בשנה"ל תש"ף בהערכה בית ספרית, וזהו המורחב היחיד שלהם, באם יבחנו ביחידות החובה חיצוניות, יוכלו לקבל הכרה במקצוע זה, כמורחב יחיד ללא היבחנות חיצוניות, באישור המשרד. (נוהל הגשת אישור יפורסם בקרוב) בכל מקרה, כאמור, מקצוע חובה לא יוכר כמורחב אם כל השאלונים המרכיבים אותו נעשו בהערכה בית ספרית.
- (9) תלמיד החינוך הממלכתי דתי או החינוך החרדי המבקשים להכליל את מקצוע **תלמוד מואץ** כמקצוע מורחב חיצוני, יבחנו בשאלון 6571 אנסין 20%- בבחינה חיצונית, תלמידים שנבחנו בשאלון זה בתש"ף בהערכה בית ספרית, באם זה המורחב היחיד שלהם, בית הספר יפנה לקבלת אישור הכרה עבורם כמורחב יחיד ללא היבחנות חיצוניות. (נוהל הגשת אישור יפורסם בקרוב)

- (10) תלמידי החינוך הממלכתי דתי המבקשים להרחיב כמורחב חיצוני מקצוע ספרות או מחשבת, יוכלו לעשות זאת, באם יבחנו בכל שאלוני ההרחבה בבחינות חיצוניות ובהתאם לנוהל המקובל במקצוע, למרות שיחידת הבסיס הינה בהערכה בית ספרית.
- (11) תלמידי החינוך הממלכתי דתי המבקשים להרחיב את מקצוע תנ"ך ל5 יח"ל ונבחנו בתש"ף באחד מן השאלונים 2581, 2571 בהערכה בית סיפרית, לא יחשיבו מקצוע זה כמורחב חיצוני. תלמידים שזהו להם המורחב היחיד יגישו בקשה מיוחדת בהתאם לנוהל שיפורסם.
- (12) בתי ספר דוברי ערבית שיבקשו להרחיב את מקצוע המורשת כמקצוע מורחב חיצוני, יוכלו לעשות זאת באם יבחנו בכל שאלוני ההרחבה בבחינה חיצונית, למרות שיחידת הבסיס הינה בהערכה בית סיפרית.

אשכול המקצועות המדעים

- (1) באשכול המדעים נכללים המקצועות **ביולוגיה, פיזיקה, כימיה, מדעי המחשב**- בהיותו מקצוע מדף.
- (2) תלמיד שבתוכנית ההיבחנות שלו נכללים שני מקצועות מדעיים יבחן באחד בבחינה חיצונית ובשני יכול להיות מוערך בהערכה בית ספרית.
- (3) **תלמיד יא' הלומד מקצוע מדעי** יבחן בהבחנות חיצונית בכל השאלונים במקצוע כולל בשאלון המעבדה.
- (4) **תלמיד יב' שנבחן באחד השאלונים במקצוע מדעי** בכיתה יא' וזהו המקצוע שייחשב לו כחיצוני, עליו להבחן גם בשאלון השני בבחינה חיצונית.
- (5) תלמיד יב, שלומד **ל-2 מקצועות מדעיים**, והוערך בשנת תש"ף בבחינה חיצונית במקצוע מדעי, עליו להיבחן גם בבחינה השנייה בהערכה חיצונית. גם אם יבחר במקצוע מדעי אחר להבחנות חיצוניות. **העיקרון:** מקצוע מורכב מאותו סוג הערכה בכל השאלונים המרכיבים אותו.
- (6) **עבודת גמר** במקצוע מדעי שאושרה ע"י הפיקוח על עבודות הגמר נחשבת כהיבחנות חיצונית במקצוע מדעי.

מקצועות מורחבים עיוניים-אמנויות

- (1) **במקצועות האומנויות** תלמיד שזהו המקצוע המורחב היחיד יבחן בו בבחינה חיצונית. עבור תלמיד שיש לו מקצוע מורחב נוסף ניתן לבחור לגשת בהערכה בית ספרית כמקצוע בית ספרי מורחב יחיד.
- (2) **קבוצת תלמידים הלומדת להפקה** במשותף, ועבור חלקם זהו המקצוע החיצוני היחיד ואילו לחבריהם זהו מקצוע מורחב שני, וכבר מוגשים למקצוע מורחב אחר בבחינה חיצונית, יוכל בית הספר להגיש רק את התלמידים הרלוונטים להערכה חיצונית והאחרים יוכלו לקבל ציון בית ספרי, גם אם הם משתתפים באותה הפקה.

3) החלק המעשי במקצועות האומנויות יתקיימו לפי נהלי קורונה כמפורט בחוזרי המפמ"ר.

מקצועות טכנולוגים

- 1) תלמיד הלומד במגמה טכנולוגית- חלה חובת הבחנות חיצונית במקצוע מוביל או במקצוע ההתמחות ל פי הפירוט לעייל, תלמיד הלומד בנוסף מקצוע המדעי, יבחן בו חיצוני כמורחב שלישי.
- 2) יוצא מן הכלל הינו מסלול חשמל שהסמכתו מעוגנת בתקנות החוק - תלמיד הלומד במסלול זה יבחן גם במוביל וגם בהתמחות בבחינה חיצונית .
- 3) תלמיד יב' תשפ"א שנבחן במקצוע המוביל כבר בכיתה יא תש"ף בהערכה בית ספרית, ייחשב מקצוע זה כחלק מהמגמה, מאחר ונכלל בנהלי היבחנות תש"ף. ככל שמדובר במגמה בה הוגדר המקצוע המוביל כחיצוני, ישלים התלמיד את מקצוע ההתמחות בהערכה חיצונית, כך שלא כל המגמה תהיה חיצונית.
- 4) מקצוע טכנולוגי כמקצוע מדף שאינו חלק ממגמה, יכול להיות מקצוע מורחב חיצוני. ככל שמדובר במקצוע מדעי המחשב הוא חלק מהאשכול המדעי וקודם למקצוע שאינו מדעי.
- 5) תלמיד יב' תשפ"א שלא נבחן, מכל סיבה שהיא, יחד עם כיתתו במקצוע המוביל בכיתה יא' יצטרך להבחן השנה בבחינה החיצונית, מתוך המגמות שהוגדרו לעייל כחייבים חובת הבחנות חיצונית במקצוע המוביל
- 6) מוט"ל , כמקצוע מדעי במגמה בנתיב בטכנולוגי, אינו נחשב למקצוע מדעי, מאחר ואינו חלק מהאשכול המדעי, ולכן כשהוא מורחב שלישי אין חובה להבחן בו בבחינה חיצונית, ניתן להיבחן במקצוע ההתמחות או במקצוע אחר .

4. משפרי ציונים

- א. תלמיד המבקש לשפר ציון, שניתן לו במסגרת היבחנות חיצונית, בין אם נכשל בבחינה או שמבקש להשיג ציון גבוה יותר ממה שהשיג, שיפור ציונים יעשה בהיבחנות חיצונית בשאלון.
- ב. תלמיד שנבחן בחורף תש"ף בבחינה חיצונית, ושיפר ציון במועד קורונה קיץ תש"ף בהערכה בית ספרית, המקצוע נחשב כמקצוע בהערכה בית ספרית, ואין להחשיבו כמקצוע בהיבחנות חיצונית, מאחר וציונו הסופי התקבל במסגרת הערכה בית ספרית . לעניין זה אין הבדל בין תלמיד שההערכה הבית ספרית בהליך השיפור הטיבה עם ציונו או לא, עצם העובדה שהציון הסופי הושג בהערכה בית ספרית קובע את סוג ההיבחנות.

- ג. שיפור ציון שנתי, לתלמידים המבקשים להבחן בבחינה חיצונית לצורך שיפור ציון, יעשה על פי נהלי האגף לחינוך על יסודי, בנוהל שיפור ציון, על ידי למידה בקורס שאושר מראש על ידי מפקח בית הספר. בהתאם למתווה ההיבחנות קורונה, גם הקורס יהיה במיקוד ויכלול 21 שעות ליחידת לימוד, לכל הפחות. (במקום 30)
- ד. תלמיד שיוערך בהערכה בית ספרית במהלך תש"ף-תשפ"א – תשפ"ב, אחרי שידווח לו ציון, יוכל לשפר את ציונו רק בהבחנות חיצוניות בשאלון.
- ה. תלמיד שמשפר ציון במקצוע הומניסטי עליו הוערך בהערכה בית ספרית, בבחינה חיצונית, יוכל להחשיב זאת כמקצוע בהערכה חיצונית, וזאת רק אם השתתף בלמידה סדירה לצורך ההיבחנות וקיבל ציון שנתי.
- ו. תלמיד שיבקש לשפר ציון שקיבל במסגרת הערכה בית ספרית, בבחינה חיצונית, מבלי להשתתף בלמידה, יבחן חיצונית, במקרה זה המקצוע יהיה בנוסף למקצועות בהם הוא נבחן חיצונית, הציון השנתי שיוגש לתלמיד במקרה זה יהיה ציון ההערכה הבית ספרית שהשיג.

5. התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב- תשפ"א

- א. **התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות מועד חורף- מסמך מפורט מותאם קורונה** המתייחס לאופני ההיבחנות של התלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב בבחינות הבגרות נוכח משבר הקורונה, יפורסם בהקדם. חשוב לציין כי כל תלמיד שאושר לו התאמה בדרכי היבחנות באחת מהוועדות (בית ספרית/מחוזית/ערר/ חריגים) יבחן עם התאמות המאושרות.
- ב. **הגשת בקשות להתאמות בדרכי היבחנות לוועדות ההתאמה המחוזיות עבור תלמידים עם לקויות למידה הנבחנים בשנת הלימודים תשפ"ב (מעקב והגשת תיקים לוועדה המחוזית בתשפ"א):** וועדות ההתאמה לתלמידים עם לקויות למידה ימשיכו לפעול כבכל שנה. עיקרי ההנחיות דומים לאלה מהשנה החולפת ומביאים בחשבון גם את הלמידה מרחוק נוכח משבר הקורונה, שזימנה לומדים אתגרים לצד הזדמנויות. בימים הקרובים יועבר אליכם חוזר המציג לצוותי החינוך עקרונות להתבוננות בבואם לדון בנחיצות ההתאמות בדרכי ההיבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים אלה, גם בתקופה שבה הלמידה המקוונת והלמידה מרחוק היא חלק משגרת העבודה, ויש בה נדבך נוסף ללמידה ולהיכרות עם התלמיד. בנוסף, נמשיך לעקוב מקרוב, תוך הקשבה לנעשה בשדה והתייחסות לצרכים ואתגרים אותם נפגוש בדרכנו. במידה ויידרש שינוי נפעל בהתאם.

6. תהליכי שק"ד ופרסום הציונים

- א. הציונים השנתיים הצמודים לבחינות בגרות חיצוניות יעברו תהליכי שק"ד כמידי שנה
- ב. ציוני הערכה בית ספרית שהמירו ציוני בגרות חיצוניים (= ציונים שנתיים- בית ספריים) במסגרת מתווה קורונה, תופעל נוסחת שקלול ובקרה סטטיסטית שנבנתה במיוחד

- למתווה הקורונה, ולא נוסחת השקלול הרגילה, הציונים ינוטרו ויתוקפו כמקובל אך לפי נוסחה מתואמת מתווה קורונה. ובדומה לציוני תש"ף.
- ג. בסוף שנה"ל יפורסמו כלל הציונים, ההערכות החיצוניות וההערכות הבית ספריות, באותו מועד.
- ד. על פי העקרון לפיו באשכול זה חובה לצבור מקצוע אחד בהבחנות חיצוניות, לא ניתן יהיה להסיר בטפסי יעקב את הציון שקיבל התלמיד בהבחנות החיצוניות במקצוע המורחב ולהשאיר רק את הציון שקיבל בהערכה הבית ספרית.

7. וועדה מלווה

- א. מתווה ההיבחנות הבית ספרי כפי שהוחלט על ידי צוות בית הספר, יוצג בוועדה המלווה ויקבל את אישורה, ורק אז ידווח למשרד.
- ב. ההצגה תכלול את המקצועות בהם יבחנו התלמידים בבחינות חיצוניות, ואלו בהם יבחנו בבחינות בית ספריות, וכן את מתווי ההערכה והצינון.
- ג. נוהל מפורט לוועדה המלווה יפורסם בקרוב.
- ד. אישור התוכניות יבצע בהתאם לרמת הגמישות של בתי הספר.
- ה. כלים, המלצות והנחיות ביחס למבנה הלמידה וההערכה במקצועות המוערכים בהערכה בית ספרית לפי רמות הגמישות יפורסמו בקרוב.

8. מועדי היבחנות לאוכלוסיות מיוחדות

- א. חוזר מנכ"ל מועדי הבחנות לאוכלוסיות מיוחדות בתוקף
- ב. במועד חורף יא יכולים כלל התלמידים לגשת למקצועות שפת אם, היסטוריה או אנגלית בהיקף 3 יח"ל. בעוד שהאוכלוסיות המוגדרות בחוזר יכולות לגשת לכלל מקצועות החובה ברמת הבסיס.

שאלות ופניות בענייני מתווה זה ניתן להפנות לאגף לחינוך על יסודי :

מייל אגף א' חינוך על יסודי - Al-yesodico@education.gov.il

סמדר אופיר - מפקחת על עבודות הגמר, וממונה תחום למידה - smadarof@education.gov.il

דסי בארי - מנהלת אגף א' חינוך על יסודי - dasibe@education.gov.il

משרד החינוך

כ"ד כסלו, תשפ"א

10 דצמבר, 2020

לכבוד

מנהלי בתי הספר העל יסודיים

רכזי בחינות הבגרות

הנדון: נוהל בגרות מחודש – תשפ"א

בהתאם להודעת שר החינוך מיום ה' 4.12.20 אודות ההחלטה לצמצם את הבגרויות החיצוניות לנבחני תשפ"א עקב התמשכות מגפת הקורונה, החזרה המאוחרת והחלקית ללימודים פזיים, אני מביאה בפניכם את נוהל הבגרות המחודש של תשפ"א.

בפתח הדברים אבקש להדגיש כי:

1. חוקת הזכויות נותרת כשהייתה, התלמידים לומדים את כלל מקצועות הלימוד ומוערכים על כלל המקצועות.
2. מתווה ההערכה הותאם לתקופת הקורונה.

להלן עיקרי הנהלים

1. נהלים אלו חלים על שנת תשפ"א בלבד (בוגרי יב תשפ"א).
2. התאמת חוקי המענה חלה על כלל הנבחנים.
3. צמצום חובת ההיבחנות החיצוניות מ- 6 מקצועות לתלמיד ל-5 בלבד, יעשה תוך צמצום ההיבחנות החיצוניות באשכול ההומניסטי.
3. בשאר האשכולות - נהליהם נותרו כפי שפורסם בחוזר ספטמבר 2020 .

נבחני תשפ"א, האשכול ההומניסטי

- א. בחינוך הממלכתי- יש לבחור מקצוע אחד מבין המקצועות- תנ"ך, ספרות, היסטוריה, אזרחות-להיבחנות חיצוניות. שלושת המקצועות הנותרים ילמדו ויוערכו בהערכה בית ספרית.
- ב. בחינוך הממ"ד- יש לבחור מקצוע אחד מבין המקצועות תנ"ך, תושב"ע (או תלמוד), היסטוריה, ספרית.
- ג. בחינוך החרדי- יש לבחור מקצוע אחד מבין המקצועות תנ"ך, יהדות (או תלמוד), היסטוריה, אזרחות- להיבחנות חיצוניות. שאר המקצועות ילמדו ויוערכו בהערכה בית ספרית.
- ד. בבתי ספר דוברי ערבית - 2 המקצועות היסטוריה ואזרחות ילמדו ויוערכו בהערכה בית ספרית.

יצוין שככל שתלמיד רוצה להיבחן בבחינה חיצונית במקום בהערכה בית ספרית הוא רשאי לעשות זאת. אין הגבלה על היבחנות חיצוניות.

אשכול מקצועות היסוד (ליבה) נותר כשהיה וכל המקצועות בו חובה להבחנות חיצוניות.

- א. בבתי ספר דוברי עברית: מתמטיקה, אנגלית ולשון.
- ב. בבתי ספר דוברי ערבית: מתמטיקה, אנגלית, ערבית ועברית.

מקצועות שילמדו ויוערכו בהערכה בית ספרית עבור כלל התלמידים

נותרו כשהיו בחוזר ספטמבר 2020:

- א. ספרות ומחשבת ברמת 1 יח"ל- בחינוך הממ"ד.
- ב. ספרות 2 יח"ל- בחינוך החרדי.
- ג. מורשת-1 יח"ל בבתי ספר דוברי ערבית.

נהלי מקצוע מורחב

נותרו כשהיו:

- א. מורחב ראשון חובה להבחן חיצוני, באם יש מקצוע מדעי יש לבחור בו כמורחב ראשון. לכל תלמיד יש זכות למורחב אחד בית ספרי, באם כבר יש לו מורחב אחד חיצוני (המורחב השני יכול להיות בית ספרי).
- ב. תלמיד המרחיב יותר מ 2 מקצועות השלישי ומעלה יהיה בהיבחנות חיצוניות.
- ג. במידה ותלמיד מרחיב בשני מקצועות שאחד מהם הוא מקצוע מדעי, המדעי חייב בהיבחנות חיצוניות.

אין שינוי **בנהלי ההיבחנות בחינוך הטכנולוגי**. המקצוע המדעי- חיצוני. אחד משני המקצועות – מוביל או התמחות יש להבחן חיצוני בהתאם להנחיות המפמ"רים כפי שפורסמו בחוזר ספטמבר 2020.

- א. תלמיד י"ב תשפ"א שנבחן במקצוע המוביל בכיתה יא תש"פ בהערכה בית ספרית, ייחשב ציון זה כחלק מדרישות הסמכה של המגמה, מאחר ונכלל בנהלי היבחנות תש"פ. ככל שמדובר במגמה בה הוגדר המקצוע המוביל כחיצוני, ישלים התלמיד את מקצוע ההתמחות בהערכה חיצונית.
- ב. **יוצא מן הכלל** לנוהל זה הוא מסלול לימודי החשמל - תלמידים הלומדים במגמה זו יבחנו בהערכה חיצונית גם במוביל וגם בהתמחות בהיות הסמכתה מתוקנת בתקנות החוק. תלמידים הלומדים במסלול הסמכה 1.1 נדרשים להשלים פרויקט 3 יחידות בהיבחנות חיצוניות.
- ג. חיצונית.

מקצוע חובה שהורחב

נחשב כמקצוע מורחב לצורך עמידה בחובות מקצוע מורחב לזכאות (ככל שהתלמיד עומד בשאר התנאים לזכאות).

מקצוע חובה שהורחב עבור נבחני תשפ"א

בעקבות הפחתת מספר המקצועות ההומניסטיים להיבחנות חיצונית לנבחני תשפ"א, עבור שכבה זו, תלמיד שמרחיב מקצוע חובה מהאשכול ההומניסטי, ובחר להחשיב זאת למורחב הבית ספרי, ורק ככל שיש לו מורחב חיצוני אחר, יוכל להחשיב מקצוע זה כמקצוע מורחב גם אם המקצוע נבחר ברמת הבסיס כמקצוע להערכה בית ספרית.

תנ"ך ותושב"ע בחמ"ד

תלמידים שנבחנו בתש"ף בשאלון ראשון בבחינה חיצונית גם בתנ"ך וגם בתושב"ע/ תלמוד יוכלו לבחור את אחד מהמקצועות להבחנות בית ספרית ולהשלים את השאלון השני בהערכה בית ספרית. זאת רק באם שני המקצועות כבר התחילו היבחנות חיצוניות.

שיפור ציונים

שיפור ציונים יעשה רק בהיבחנות חיצוניות. נוהל זה יחול בין אם התלמיד נכשל ורוצה לשפר ציוניו ובין אם עבר ורוצה לשפר לציון גבוה יותר.

תלמיד שנכשל

ב - 2 בחינות חיצוניות במהלך תש"ף, ורוצה לשפר את ציוניו, חייב לגשת בשניהם לבחינה חיצונית על פי הנוהל לעיל, וזאת למרות שחלה עליו חובת מקצוע חיצוני אחד בלבד לפי נוהל היבחנות תשפ"א.

נוהל היבחנות קורונה תשפ"א הינו נוהל מצטבר

משמע: תלמיד כתה י"ב שכבר נבחן בתש"ף במקצוע מהאשכול ההומניסטי בבחינה חיצונית, עמד בכך בחובות ההיבחנות החיצונית באשכול ההומניסטי לנבחני תשפ"א.

למתווה היבחנות זה הוצמד גם מתווה התאמות בחוקי המענה והגדלת הבחירה בהיבחנות, וכן ארגז כלי הערכה לסיוע למורים בדיסציפלינות השונות. אני מאחלת לכולם הצלחה בעת המאתגרת הזו, ושולחת תודה על ההובלה והמנהיגות בתקופה כל כך רבת אתגרי חינוך.

בהצלחה רבה

דסי בארי

העתקים:

מר עמית אדרי, מנכ"ל משרד החינוך

גב' אינה זלצמן, סגנית בכירה למנהלת המנהל הפדגוגי

ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית

מנהלי מחוזות

מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינוך

ד"ר אהרון שחר, מנהל אגף מגמות מדעיות הנדסיות, מנהל מדע וטכנולוגיה

גב' הדר פרץ, ראש מטה מנכ"ל